

Kálmáncsehi Sánta Márton Emlékalapítvány

Városok, Falvak Szövetsége Kulturális Régió tagja

Alapítva: 1996

Alapító: Kálmánchey Tiborné, vitéz Sándor Rozália

Kedves Családtagunk, Tisztelt Támogatónk és a Baráti kör!

Ünnepi jókívánságainkat szokásainknak megfelelően honlapunkon adjuk közre (<http://www.kalmanchey.hu>) de postai levelünket, melyet most kézhez kaptál, az IWIWen is megismételjük.

A honlapon szokásunknak megfelelően, Kálmánchey Irén Magyar Lányok Hozománya című könyvéből válogatunk a Karácsonyhoz kapcsolódó receptekből. A könyv 1930-ban jelent meg, nyelvezetén nem változtattunk ezért a mai szemnek néhol szokatlan. A receptek a bal oldali menüből érhetőek el. Fogadjátok szeretettel, főzzétek örömmel!

Alapítvány kuratóriuma, nem hivatalosan, 2005 őszétől hivatalban van. Az elmúlt, hosszú és eseménydús hat esztendő történeteit most összefoglaljuk, ténykedésünket, az alábbiakban közreadjuk.

2005. év

2005 őszén és telén két érdekes esemény történt.

Az első, hogy az őszi vadászigényben, Kálmáncsán vadászott a mátészalkai kórház orvosa, Bugya doktor és a nyíregyházai rádió vezetője Zsoldos Barnabás. Mindketten a kálmáncsai polgármester vendégei voltak, amikor is a polgármester, Nagy Józsefné (Nelli) azt kérdezte mindkettőtől, hogy nem ismernek Nyíregyházán vagy Mátészalkán Kálmánchey családnevű embereket? Dehogynem, mondta a rádiós, Kálmánchey Csabát! És ígéretet tett, hogy hazautazása után nevezettet felkeresi, és az érdeklődést tolmácsolja.

Így is történt. Zsoldos Barna felhívott és nemsokára a nyíregyházai stúdióból telefonon a polgármester asszonnyal kapcsolatba léptünk. Ekkor velem családtörténeti riport is készült, majd Nellivel is és ez összevágva sikeres műsorként ment Nyíregyházán és a Kossuth Rádióban.

Az eseményről, alapítónkat Kálmánchey Tibornét tájékoztattam.

A polgármester asszonnyal aztán önálló telefoni beszélgetések is kezdődtek, melynek eredménye részéről egy decemberi, kálmáncsai utazás lett. A látogatáson körvonalazódott és alapozódott a máig meglévő önkormányzati-alapítványi kapcsolat. A beszámolót ezután is az alapító felé megtettem.

A második esemény szintén decemberben történt

Néhai Kálmánchey Gabriella fia, Keresztes István Nyíregyházáról (Nyírszőlős) felhívott, hogy a nála őrzésében lévő nemesi oklevél, oklevélőrzési felelősségéről lemond, miután kanadai rokonai részéről igen nagy nyomás nehezedik rá. A rokonok ugyanis, Kálmánchey ágon kizárólagosan sajátjuknak tekintik az oklevelet. István mondását idézem: „nem bánám, ha édesanyám mondása szerint, múzeumba, vagy levéltárba adnátok”

Keresztes István ismerősként fordult hozzám, miután, 1991-ben, Vencsellei István fotóművésszel az oklevélről a családnál kiváló minőségű fotókat készítettünk.

Az oklevelet Nyíregyházáról azonnal elhoztam, melyről tájékoztattam az alapítót.

A két eset az alapítvány életében jelentős történetnek számított.

A családtörténet kutatója, a jeles Kálmánchey Endre is próbálkozott a névadó település tanácselnökével kapcsolatba lépni, de elutasításban részesült. Az oklevélfotók készítése is hosszas levelezésének eredménye volt, de akkor még csak a Keresztes családnál történhetett meg.

E két történet *aztán már megér egy új kuratóriumot*, mondta alapítónk és engem kért fel kuratóriumi elnöknek.

2006. év

Alapítónk, 2006 elején, javaslatot kért, a kurátorok személyére vonatkozóan, majd azokat elfogadta.

Alapító és kurátor: Kálmánchey Tiborné, szül. Sándor Rozália

Kuratóriumi elnök: Kálmánchey Csaba

Pénzügyi aláíró társ és helyettes és kurátor: Kálmáncheyi Attila

Az újfehértói családi tömböt képviseli és kurátor: Andrásyné Kálmánchey Erika

Az előző kuratórium tagjának, néhai Kálmánchey Ágnesnek lánya, Kis Timea, kurátor

Februárban, alapítónkkal Újfehértóra utaztunk és Várady Bélától a korábbi kuratóriumi elnöktől, az alapítvány iratanyagát Debrecenbe szállítottuk.

A változások átvezetésére, 2006. március 24.-én az alapítvány eddigi életében már szerepet játszó Dr. Kocsis Ügyvédi iroda kapott megbízást.

Az új kuratórium, hivatalosan, augusztus 15-én kezdhetette meg működését.

Míndezek alatt a széles családot tájékoztattuk az alapítvány újraindításáról, döntés született az oklevél restaurálásáról. Felkerestem Szathmári Ibolyát a Déri múzeum igazgatóját. Kapcsolatai révén az Országos Széchényi Könyvtárban (OSzK) restaurátort kerestem, aki áprilistól vállalta az oklevéllel kapcsolatos munkákat.

Az OSzK a munkálatok elvégzése után, a Rátki Márton féle fotós műhelyt ajánlotta az oklevélfotók elkészítésére.

A restaurálás szakmai megfontolások miatt a címer-rész ezüst színének helyreállítására nem terjedt ki, ez csak később számítógépes eljárással lett elvégezve. (Az eredeti festés ólomfehér festékkel készült, mely az évek során oxidálódott és feketévé változott.)

Folytak a megbeszélések, Jenei Zoltán ref lelkésszel, az alapítványnak otthont adó református templomban az alapító által létrehozott galéria működtetése és működésének finanszírozása ügyében.

Megrendeltük, a honlap megalkotását, elképzeléseinket Jenkei Tamás, informatikus kollégám kivitelezte. A honlap augusztus 19-én mutatkozott be, a karbantartását azóta Kálmáncheyi Attila kurátor, lankadatlan szorgalommal végzi.

Közben készültünk az augusztus 19-i családi napra, amire Kálmáncsáról vendégeket vártunk

A családi nap helyszínéül, változatlanul a Széchényi kerti templom szabadidős területei voltak kibérelve.

Kálmáncsáról, a polgármester asszony és férje, valamint Somodi Lajos tanácsnok és felesége jöttek el.

Az esemény fénypontja, a frissen restaurált nemesi oklevél bemutatása volt.

A rendezvény után, az oklevelet, a korábbi előkészítések alapján a Dr. Radics Kálmán vezetése alatt álló Hajdú-Bihar Megyei Levéltár örömmel befogadta. A befogadás státusza: alapítványi letét. A szerződést, Dr. Gellén Márton az alapító örököse készítette.

Az alapítvány könyvelését, Konyári György rokonunk vállalta.

Megkezdődött a reformáció emléknapijára és a báli idényre való felkészülés.

Kapcsolatba léptem, Szabadi István levéltári igazgatóval, a református kollégiumból és felkértem, a reformáció emléknapi előadójának.

2007. év

2007-ben, március 3-án családi bállal kezdtünk.

Helye, a Postás Üdülő volt. A korábbi évekkkel ellentétben alapítványi pénzt a rendezésbe nem vontunk be. A rendezést teljes családi finanszírozással és öntevékeny műsoradással végeztük

Május 10.-én nagy megtiszteltetés ért bennünket, kérésünk meghallgatásra talált, felvételt nyertünk a városi önkormányzat által létrehozott Városok Falvak Szövetsége Kulturális Régióba.

Pályázatot adtunk be a Galéria működtetésére. 200 ezer forintot nyertünk, éves viszonylatban így 10 alkalommal tudtunk amatőr művészek részére kiállítási alkalmat biztosítani.

Személyi problémák miatt, új könyvelő után kellett nézni. Az egyház ajánlására, az alapítványi ügyekben járatos KÓSZIRT Bt.-vel a kapcsolatot felvettük, a szerződést megkötöttük.

A 2006-ban elhangzott, kiváló Szabadi féle előadás hatására, Kálmáncsehi Sánta Márton életút monográfia készítését rendeltük meg a levéltár igazgatójától. Szabadi István a felkérést vállalta.

Június 30-án családi napot tartottunk Újfehértón. Az újfehértóiak kitettek magukért, igen jól sikerült a találkozó.

Augusztus 25-re meghívás érkezett Kálmáncsáról. A település kb. 25 fő Kálmánchey családbeli ellátását biztosítja, falunap keretében.

Hozzáálltunk a szervezéshez. Kuratóriumi döntés alapján ajándékként emléktáblát terveztünk-készítettünk, melynek fő motívuma Kálmáncsehi.Domonkos és Kálmáncsehi Sánta Márton. A tábla tervét László János debreceni grafikusművész készítette. A tábla a helyi kultúrház és könyvtár (közösségi ház) falára lett feltéve. A falu részéről kiváló vendéglátásban volt részünk.

Felmerült az igény, az alapítvány előtt még nem ismeretes családtagok felkutatására. A legkézenfekvőbb az akkor virágkorát élő közösségi portál, az IWIW volt. Itt összeszedtem valamennyi fellelhető Kálmáncheyt és így már, lehetett gyors üzeneteket leadni, családokat tájékoztatni.

Megünnepeltük a reformáció emlékűnnepét. Előadó változatlanul Szabadi István. Előadásának címe: *Gondolatok Kálmáncsehi Sánta Mártonról a reformáció emlékűnnepén.* Az előadás tetszést aratott.

2008. év

A megyei levéltárral konkretizálódik az oklevél letéti szerződése.

A széles körű levelünket elküldtük a családtagoknak, benne vázoltuk tárgyévi terveinket:

- Pályázat benyújtása, a galéria működtetéséhez és a KSM monográfia kinyomtatásához
- A kálmáncsai vendéglátás viszonzása, családi nap és bál keretében.
- A családtörténeti könyv megújítása.
- Családtörténeti tanulmány közzététele, a Levéltári Évkönyvben

A dolgok a következőképpen alakultak. A pályázaton támogatást nyertünk a galéria működtetéséhez (100eft) és a könyvkiadáshoz (150eft). A könyv, tartalmát és küllemét tekintve igen nívósra sikerült. A könyvet, történelmi Magyarország jelentős helyeire, levéltáraiba, könyvtáraiba elküldtük. A krakkói nagykönyvtár, állományába bevette. Hollandiában is akadt érdeklődés a könyv iránt.

A kálmáncsai barátaink viszontlátogatására, június 18-án került sor. A vendéglátás Újfehértón történt, ahol vendégeink megismerkedhettek a várossal és annak környezetével. A rendezvényt, családi adakozásból fizettük, a szállást és napközbeni ellátásokat újfehértói rokonaink biztosították, amiért hálás köszönet illeti meg őket.

A családtörténeti könyv megújítására szolgáló ötletünket is itt vázoltuk fel. Ez alapján, teljes terjedelemben átvesszük a Kálmánchey Endre által készített könyv historikus részét, és az azóta tudomásunkra jutott információkkal kiegészítve „Családi Olvasókönyvvé” bővítjük. A leszármazási táblák elektronikus mellékletét képezik majd a könyvnek.

A család nevének felemelése és a tudományos életbe való beemelése végett, a Hajdú-Bihar Megyei Levéltártól, családtörténeti tanulmányt rendeltünk. Dr. Radics Kálmán igazgató, a megrendelést elfogadta, a tudományos munkára Szendiné dr. Orvos Erzsébetet kutatói főmunkatársat jelölte ki. Ezután a levéltárnak, 25 ezer forint pénzbeli támogatást adtunk. A tanulmány meg is jelent Levéltári Évkönyv 2006-2009-es kötetében.

Elfoglaltságára való hivatkozással lemondott kuratóriumi tagságáról Andrásyné Kálmánchey Erika. Az újfehértói családi tömböt ezek után, Papp Ferenc rokonunk képviseli.

A reformáció emléknapiján került bemutatásra a Szabadi István által készített Kálmáncsehi Sánta Márton életút monográfia, ami tényleg siker. Később a Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár is tartott bemutatót.

2009. év

Az évet változatlanul családi tájékoztató levéllel kezdtük.

Készültünk a családi bálra, melyet február 28-án tartottunk a Postás Üdülőben. Szépen elegánsan és jól sikerült és alapítványi pénzt nem fordítottunk rá.

Újságcikkekre felfigyelve, bekapcsolódtam a Kálmáncsai Domonkos Mátyás király temetésére készített pajzsáról szóló honvédelmi miniszteri (Szekeres Imre) tervekbe. A tárgyban, leveleztem Baják László muzeológussal, a Nemzeti Múzeumból, Holló József dandártábornokkal a Hadtörténeti Múzeumból, és az aradi Szabadságszobor Alapítvánnyal. Igen sok cikket begyűjtöttem. Holló Józseftől pedig megtudtuk a pajzs igazi sorsát.

Ez irányú kutatásaim alkalmával figyeltem fel Ujpál Klára festőművész munkájára, aki megfestette, Kálmáncsai Domonkos szobrát, Székesfehérvári Szent Anna kápolna előtt. Ösztönzésünkre, Kálmánca Önkormányzata a festményt megvásárolta.

Megismerkedtem a debreceni Kollégium egyháztörténeti tanszékének megbízott vezetőjével, Baráth Bélával. Ismerkedésünk eredménye egy pályázat kiírása volt, nőszövetségi témában, ugyanis a nőszövetség jeles tagja volt Zsindelyné Tüdős Klára, Kálmánchey Irén leánya. A téma címe: *A magyar református nőszövetségi munka és jeles egyéniségei az 1930-as, 1940-es években.*

Két pályamű érkezett be. Egyik Debrecenből, másik Debrecenben tanuló, nagyváradi lánytól.

A reformáció emlékünnepén hirdettünk eredményt, a felolvasásokkal színesített előadások után. Az I. helyezett, 35, a II. helyezett, 20 ezer forintot nyert. A második helyezett díját, egy Kálmáncai vállalkozó, Nagy József fizette.

A rendezvényt megtisztelte: Pásztor Jánosné, az Országos Nőszövetség elnöke, prof. Gaál Botond egyetemi tanár és felesége, dr.Czeglédi Mária a Tiszántúli Ref. Egyházkerület nőszövetségének vezetője.

Az év folyamán, rokonunk Kálmánchey Albert jelentkezett alapítónknál, önkéntes alapítványi munkára. Elmondása szerint betegek képzőművészeti munkáit menedzselte és megtetszett neki a galériával való foglalkozás. Ennek nagyon megörültem és alapítónk javaslatát, hogy vegyük be a kurátorok közé, örömmel teljesítettem.

Ezek után a kuratórium létszáma a következő:

Kálmánchey Tiborné
Kálmánchey Csaba
Kálmánchelyi Attila
Dr. Kálmánchey Albert
Kis Timea
Papp Ferenc

Alapítványi tervünk volt még Tüdős Jánosné, Kálmánchey Irén szakácskönyvének megjelentetése. Felvettem a kapcsolatot, Dizseri Eszterrel, a Tüdős Klára féle hagyaték jogdíj tulajdonosával. Közben kiszült, hogy a könyvet már egy kárpátaljai kalóz-kiadó kiadta. Dr. Kocsis Márta ügyvéd tanácsára inkább elálltunk egy hosszas pereskedési eljárástól. De született egy jó ötlet, mely szerint, ezek után, a honlapunkon a receptkönyvből, ünnepélyes alkalmakkor válogatásokat közlünk.

2010. év

Szolid tervezésre szorítkoztunk.

Csak a családtörténeti könyv adatgyűjtését csináltam.

Albert és Timea kérték felmentésüket az alapítványi munkából.

Albert saját könyv írásába fogott bele, amely nagyon lekötötte idejét, Timi első gyermekének adott életet. Így aztán a következők maradtunk:

Kálmánchey Tiborné
Kálmánchey Csaba
Kálmánchelyi Attila
Papp Ferenc

Kulturális pályázatot a debreceni Önkormányzat nem írt ki. A galériát azért, alapítványi pénzből 32 ezer forinttal támogattuk.

A reformáció emlékünnepén előadónak, dr. Fekete Csaba tudományos főmunkatársat kértük fel. Nagyon szép és érdekes előadást tartott. Megkértük, hogy előadását, családtörténeti könyvünkbe dolgozza be. A témája, a reformáció elterjedése és számarányának alakulása az egyes európai országokba.

Az alapítvány úgy döntött, hogy az egy vihar során megsérült kollégiumi Nagykönyvtár részére 50 ezer forint támogatást ad a megsérült könyvek restaurálására, kármentésre.

Kálmánczhelyi Attila, hozzálátott a család leszármazási táblázatának digitalizációjához. Az eredményes munkához illetve a további kutatásokhoz tárhelyet vásároltunk egy professzionális családfakutató honlapon, illetve az általuk készített szerkesztő programot használjuk.

2011. év

Debrecenben a pályázati lehetőség megnyílt. Pályáztunk és a galéria működtetésére 100 ezer forintot nyertünk.

Meghívást kaptunk, június.24-re a Nőszövetség által rendezett Tüdős Klára ünnepségre a Református Kollégiumba. Az ünnepségen, a Kollégium dísztermébe lett elhelyezve, Tüdős Klára portré festménye. Így ő az első nő, aki ide bekerülhetett. Itt a család nevében én köszöntem meg a bennünket ért megtiszteltetést.

Szeptemberben részt vettem Budapesten, a Tüdős Klára díj átadási ünnepségén, ahol is a nőszövetségi munkában kimagaslót alkotó nőket tüntetik ki. Ekkor az alapítvány nevében az öt kitüntetettet köszöntöttem. Mindkét eseményről, bővebben a Ref.Nőszövetség 2011.decemberi hírlevelében lehet olvasni.

A tervezett könyv és digitális melléklete, mindenféleképpen családi találkozót igényel, erről 2012-ben értesítéssel leszünk.

Kedves rokonság, pillanatnyilag itt tartunk.

A beszámoló után következzen az Alapítványnak, a Családtörténeti Könyvvel kapcsolatos információja, felhívása! Témafelelős, Kálmánczhelyi Attila.

Családtörténetünk állandó kutatása új állomáshoz érkezett. Mint korábban említette volt a Kálmáncsehi Sánta Márton Emlékalapítvány elhatározta, hogy felfrissíti, és újból kiadja a család történetét bemutató kézikönyvet. E kiadványhoz kérjük a család minden tagjának tevékeny segítségét!

Kálmánchey Endre majd 30 éve fejezte be a család történetét felölelő könyvét, melynek részét képezi az általa összegyűjtött családfa is. Ez a családfa digitalizálásra került, vagyis egy családfaszerkesztő programba be lett táplálva. Ezáltal a családfán a keresések egyszerűbbé váltak, valamint napra kész mivolta is jobban kezelhető. Azonban ez utóbbi rész a majd 30 éves *nem folytatás* miatt igencsak kívánni valót hagy maga után. Kálmánchey Csaba ugyan elkészített egy '5 méteres' családfát, mely tartalmaz számos új értékes adatot, de nem öleli fel azon családokat, akik nem járnak illetve jártak családi találkozókra.

Örvendetes, hogy az IWIW közösségi portálon jelenleg 176 tagja van a családi oldalnak, de sajnos az ott jelen lévők közül számosan nem igazán aktívak az Alapítvány felhívásait tekintve. Most azonban mindenkire szükségünk van és kérjük, minél többen szolgáltatassanak adatot! Milyen adatokra gondolunk: elsősorban olyanokra, amelyek előbbre viszik a családfa kutatását. Vagyis szeretnénk, ha minél többen megadnák a közvetlen családjuk adatait. Melyek ezek? Név, születési hely és idő. Ugyanezen adatok a felmenők és leszármazottak esetében is. Ha a felmenők között van, aki már nincs közöttünk, úgy nekik az elhalálozásuk dátumát és helyét is várjuk.

Szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy ez a családfa később referenciaként fog szolgálni ezért az adatoknak mindenképp pontosaknak kell lenniük. Tehát szeretnénk elkerülni azt, hogy „*nem tudom, talán 1876-ban, de lehet, hogy 1882-ben született a szépapám*” jellegű adatok szerepeljenek. Ekkor inkább ne adjunk meg adatot csak jelezzük, hogy az 1800-as évek végén született az adott személy.

Milyen mélységeig menjünk el az adatokban? Egy szemlélet szerint csak a fiúgyermek leszármazottai –vagyis akik viselik a Kálmánchey nevet- kerüljenek bele (illetve házastársaik), míg

mások szerint kerüljön bele minden fellelhető adat. Jelen pillanatban mi ez utóbbit pártoljuk, vagyis a Kálmáncheyekkel házасulók családfáját is beillesztenénk, illetve a Kálmánchey lányok leszármazottait is belevennénk a családfába. Ezáltal érdekesebb összefüggéseket találhatunk meg, melyek még érdekesebbé teszik a családtörténetet.

Hogyan érhető el a családfa? A digitalizált családfa elérhető az interneten azok számára, akiknek hozzáférést engedélyezett az adatok karbantartásáért felelős személy, Kálmánchey Attila. (A hozzáférés kérelmezéséről hamarosan a honlapon lehet olvasni). Az adatok azért nem nyilvánosak, mert adatvédelmi szempontok miatt nem szeretnénk, hogy nyilvánosak legyenek. Valamint az így összegyűjtött adatok valamiféle szellemi tulajdont is képeznek, ezért nem szeretnénk ha azok kikerülnének az Alapítvány ellenőrzéséből. Természetesen minden érintett számára elérhetővé tesszük a családfát, mindenki megkaphatja azt elektronikus formában. Ebből mindenki elkészítheti, kinyomtatja egy megfelelő programmal szűkebb és tágabb családfáját.

Tudjuk, hogy ez az elektronikus forma nem mindenkinek könnyen kezelhető, de úgy gondoljuk, hogy ez a feladat egy jó alkalmat teremthet arra, hogy bevonjuk a fiatalokat, a számítógéphez jobban értőket a család történetének felkutatásának segítésébe és talán kedvet is kapnak saját

A fentebb ismertetett szempontok miatt kérnénk minél több segítséget és aktív közreműködést!

Egyéb fontos közlés és kérés!

Tisztelettel felhívjuk a figyelmeteket, hogy a 2012. év eleji adóbevallással egy időben, adónk 1%-áról is nyilatkozhatunk. Az itt kötelezően feltüntetendő technikai szám, azonos az adószámunkkal. Lásd: kezdő oldal lábléc.(összesen, 11 számjegy) Lehetőségeitekhez képest pedig, a mellékelt csekken, vagy átutalással „jókedvű” támogatásokat, megajánlásokat kérjük. Számlaszámunk, a beszámolónk kezdő oldalának láblécén található.

Végezetül: *kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog 2012-es esztendőt kívánunk valamennyiőtöknek.*

Az Alapítvány alapítója és kuratóriuma nevében üdvözzettel:

2011. december 14.

Kálmánchey Csaba
elnök